

Nádasi Krisztina
A FÉNYES PÉNZTÁRCA

- Persze, mama.

István mindenre ezt mondta: *persze, mama*, mert így volt egyszerűbb, így volt jobb. A legszörnyűbb dolgokat is megszelídíti, ha egyetértünk velük. Mama elmosolyodott, és István arra gondolt, milyen csekély ár ez a *persze, mama* ezért a mosolyért.

- Hilda is jól van?

- Persze, mama.

Még nem is hazudott. Hilda valóban jól volt, mármint egy bizonyos értelemben.

István még néhány *persze, mamát* mondott, néha belefűzött egy *minden rendbent*, aztán mesélt Enikő legújabb ötöséről és Endre farsangi felvonulásáról az oviban. Mama sugárzott, s mikor István elővette fényes pénztárcáját és belőle egy papírpénzt, mama két orcáján egy-egy lázrózsaszín folt jelent meg, és halkán mondta, erre semmi szükség, majd elvette a bankót.

István ekkor felállt, felállt mama is, válogatott Istvánnak lekvárt és befőttet, csomagolt kakaós piskótát, amiről István tudta, hogy nem mama sütötte, mert a nyaksérve óta képtelen volt olyan jól használni a kezét, hogy süteményt készíthessen; István annyit mondott, köszönöm, aztán mama megkérdezte, jön-e a következő héten is, mire István azt válaszolta, *persze, mama*.

István mosolyogva búcsúzott el mamától, mosolyogva lépett ki a gangra, mosolyogva ment ki a kapuhoz. Itt aztán lehullt róla az álarc. Az anyja fia helyett a felesége férje baktatott végig az utcán, egészen a villamosmegállóig. De villamosra nem szállt, mert bérlete nem volt, a blicceléshez meg sosem vette a bátorságot.

Megint bement a sarki Tesco Expresszbe, megint feltette a szokásos heti kérdését, megint nemet kapott, így sétált tovább. Megállt a hentesnél, vett egy kiló farhátat, hazament, levest főzött, aztán felvette Endrét az óvodában. Mire hazaértek, Enikő is otthon volt, a leckét írta a konyhaasztalnál a húsleveszagban.

István megterített. Hilda is megérkezett; azt kérdezte, amit minden péntek este, mert István mindig péntek délután ment a mamához.

István most is nemet mondott.

- Nem, Hilda.

Itthon mindig ezt mondta.

A felesége meg mindig összeszorította a száját, nem úgy, mint mama, aki mindig mosolygott.

Megvacsoráztak, és Istvánnak ekkor jutott eszébe a fényes pénztárca. Kivette a kabátja zsebéből, betette a fiókba.

Hilda észrevette és megint kérdezett tőle valamit, mire István azt felelte, nem tudja. Mutatóujjával gyengéden végigsimított a fényes pénztárcán, aztán becsukta a fiókot, bement a gyerekekhez és mesélt nekik.

Mesélt nekik hercegről és hercegkisasszonyról, de nem mesélt nekik a szegény emberről, mesélt nekik kincsről és fele országról, de nem mesélt nekik pénztelenségről és munkanélküliségről, mesélt nekik sárkányról és bátorságról, de nem mesélt nekik a nagymamáról, aki szélütést kapott, amikor a nagypapát kirúgták az állásából, és mesélt nekik kitartásról és reményről, de nem mesélt nekik a nagypapa öngyilkosságáról.

A végén Enikő megkérdezte:

- Apa, ugye holnap is te mesélsz nekünk?

Mire István véletlen azt válaszolta:

- Persze, mama.

PÁRIZS, 1943.

1. HEINRICH

Magának olyan szép a szeme. Eljön velem vacsorázni? Nem, nem ma, egy másik napra gondoltam. Minden nap dolgozik? Nekem tisztességesek a szándékaim. Mondjuk szombaton? Elviszem egy korrekt helyre, a kedvenc helyére, táncolhatunk is. Egy ilyen szép lány biztosan szeret táncolni. Tudja, mi békével jöttünk!

Ó, megjegyezte a nevemet?

Tehát nem erre számított, értem. De a háború ilyen. Abba nem gondolt bele, Élise, hogy az első világháború után minket mennyi megszorítás kötött? Nem tanulta történelemből a Német-Római Birodalmat?

Maga még gyönyörűbb, ha mérges. És nem, nem hagyom, Élise, én szerelmes vagyok magába. Tudom, hogy maga sem közömbös irántam. Jöjjön el velem szombaton, és beszéljessünk. Ha kívánja, megígérem, hogy nem említem a háborút meg a német eszméket.

Tessék? Á, értem, válaszoljak úgy a kérdésre, hogy nem említem a német eszméket? Nos, igen, Élise, nagyon szeretnék hallani a maga gyerekkoráról, a párizsi életről, és azt is szeretném, ha megújulna a város és megint lenne bőséges élelem és beindulna a gazdaság. A fejlődéshez rend kell, ez így korrekt. Hogy ne használjam ezt a szót, hogy korrekt? Soha többé nem fogom, ha magának nem tetszik. Bármit megteszek magáért.

Csak... azt az egyet ne kérje. Ez nem az ilyen kisembereken múlik, mint én. Élise, maga attól fél, hogy megszeret engem? Azt mondja rám, a múltban élek. Maga pedig úgy tűnik, a jövőben. Pedig a ma egyáltalán nem szörnyű, Élise. Gondoljon bele: van munkája, nem bántja senki, és még udvarlója is akad. Tán a maga lelkét is a múlt bántja, az, ami tegnap történt, meg ami hónapja történt. Szóval, Élise, eljön velem szombaton vacsorázni?

2. ÉLISE

Hogy vacsorázzunk? Hiszen az imént hoztam ki a ragulevest. Különböen meg dolgozom, és én tisztességes lány vagyok. Nem várja otthon egy Gretchen vagy egy Magda?

Nem nézem én magát egyáltalán. És miből gondolja, hogy táncolni van kedvem?

Persze, békeidőben, de ezt, Heinrich, ezt megszállásnak hívják. És biztos lehet benne, hogy nem felejttem el. Soha nem felejttem el ezt az egészet. Hogy bevonultak, mintha csak egy katonai díszszemléből lenne szó, miközben az apáinkat, fivéreinket lövik halomra a harctéren. Ebben semmi békés nincs. Az ég szerelmére, Heinrich, nem lehet ilyen vak! Már az első világháborút is maguk robbantották ki! Megérdemelték, amit kaptak! Mi joga van a németeknek Európához?

Én tanultam a Német–Római Birodalomról, de Attiláról, a hunról, meg az Oszmán Birodalomról is. Csakhogy az, hogy valaha máshogy voltak a határok, nem jogosítanak fel senkit arra, hogy a maiakat átrendezze! Engedjék el a múltat, éljenek a jelenben!

Ugyan, hagyjon, most már tényleg mennem kell. Micsoda? Nálunk vacsorázik három napja és már szerelmes belém? És komolyan azt akarja, hogy meséljem el, milyen csodás volt az élet Párizsban, mielőtt maguk beszennyezték? Válaszoljon! A gazdaság nem indulna be, ha maguk mind hazamennének és hagynának bennünket élni?

Utálom, hogy mindenre azt mondja, korrekt.

Nocsak, bármit megtenne értem? Akkor azt kérem, menjenek haza.

Az egész háborút kisemberek vívják, kisemberek vannak a fronton, és kisemberek maradnak a városokban. Maga mint kisember teszi itt nekem mint kisembernek a szépet, mint ahogy az összes katonatársam teszi a szépet a többi francia lánynak, aztán a hasunkba raknak egy német gyereket, és soha nem mennek haza, vagy ami még rosszabb, mi akarjuk majd, hogy maradjanak. Tessék, ezt csinálják most, ez az igazi megszállás!

Nem, nem magáról és rólam beszéltem, ezt csak általánosságban mondtam.

Igaza van, Heinrich. Nem akarok a mában élni.

Immanencia (87,5 x 93 cm, olaj, vászon)